

A - ochrona strefowa

Ptaki drapieżne - w tym orły - były uważane za głównych łowieckich konkurentów człowieka. Akcja tępienia ptaków drapieżnych w Europie trwała od XVIII do początków XX wieku. Zabijano je, chwytało w potrzaski, pułapki, truto je, wybierano pisklęta i jaja z gniazd, a nawet ścinano drzewa z gniazdami. Działania te w niektórych krajach nagradzano wypłacaniem premii za zabite orły, co dodatkowo aktywizowało społeczeństwo do zwalczania tych ptaków. O tym, jak wiele ich ginęło, świadczą liczne statystyki łowieckie z tego okresu. I tak na północy Niemiec w Szlezwiku-Holsztynie w latach 1738-1848 zabito 4 393 bieliki. Tylko w jednym z majątków w tym regionie w latach 1874-1905 zastrzelono 96 tych orłów. W Norwegii w latach 1846-1900 zabito 223 487 ptaków drapieżnych w tym 61 157 bielików i orłów przednich. Na efekty takich działań nie trzeba było długo czekać. W 1898 r. wystrzelano wszystkie bieliki w Irlandii, w Szkocji ostatni łęg zanotowano w 1916 r., w Anglii zaś w 1818 r. Na szczęście w Polsce w 1934 r. wprowadzono pierwszą ustawę o ochronie przyrody, w tym o ochronie gatunkowej niektórych ptaków drapieżnych. Po zakończeniu II wojny światowej rozpoczęto próby ochrony gniazd bielika, orła przedniego, puchacza. Jednak przełomowym znaczeniem dla ochrony czynnej ptaków drapieżnych było powstanie w 1981 r. Komitetu Ochrony Orłów. Jego inicjatorem i założycielem był Wojciech Król. Z inicjatywy KOO powstały strefy ochronne wokół 10 gatunków ptaków drapieżnych oraz puchacza. Strefy ochronne to wyznaczone otoczenie gniazda ptaka drapieżnego, które zabezpiecza je przed wszelką działalnością ludzką. Jest to rodzaj małego rezerwatu.

B - zabezpieczanie linii energetycznych

W Polsce znajduje się ponad 550 000 km linii energetycznych, z których 90% jest szczególnie niebezpieczne dla ptaków, zwłaszcza o dużej rozpiętości skrzydeł. Młode, słabo jeszcze latające drapieżniki często giną w zderzeniach z napowietrznymi przewodami linii energetycznych, które napotykają na swoim torze lotu. Giną, wpadając na nie lub siadając na liniach energetycznych, powodują spięcia - giną porażone prądem. W wielu krajach na trasach przelotów ptaków wieszka się duże, jaskrawe kule lub białe plastikowe spirale sygnalizujące ptakom przeszkodę. Opracowano też metody zabezpieczania słupów oraz przewodów. Słupy energetyczne przez wiele drapieżnych ptaków traktowane są jako czatownie, skąd wypatrują zdobyczy. Na słupach umieszcza się specjalne „siedziska” znajdujące się powyżej przewodów, co zabezpiecza ptaki przed porażeniem prądem. Również na liniach energetycznych zawieszka się na przewodach jaskrawe, ostrzegające kule. Źródło: Tadeusz Mizera, "Bielik".

C - ochrona gniazd błotniaka łąkowego

Błotniak łąkowy jest gatunkiem nielicznie lęgowym w Polsce. Najczęściej gnieździ się na terenach podmokłych, porośniętych turzycą i z rzadka trzcina. Osuszanie terenów podmokłych spowodowało, że ptak ten zaczął gnieździć się na polach uprawnych. Swoje gniazda błotniak buduje na ziemi i jeżeli założy je na polu rzepaku lub zbóż, jest narażony na straty spowodowane przez prace rolne. Szczególnie zagrożone są ptaki gnieźdzące się w rzepaku, gdyż kosi się go wówczas, gdy w gnieździe są jeszcze młode błotniaki niezdolne do lotu.

Członkowie KOO wyszukują gniazd błotniaków znajdujących się na polach uprawnych, w porozumieniu z właścicielem pola, oznaczają gniazdo tyczką. Gniazdo i obszar wokół gniazda w promieniu ok. 15 m jest wówczas chroniony i nie prowadzi się tam żadnych prac - chodzi przede wszystkim o ścinanie plonów. W ten sposób młode błotniaki do momentu opuszczenia gniazda są bezpieczne.